

Zad. 3 (seria VI). W poziomym cylindrze znajduje się w stanie równowagi gaz doskonały zamknięty tłokiem. Objętość gazu wynosi V_p , ciśnienie zewnętrzne wynosi p_z , a pole powierzchni tłoka S . Jaką dodatkową zewnętrzną siłą F należałoby działać na tłok aby się on nie poruszał po izotermicznym zmniejszeniu objętości gazu do wartości $V_k < V_p$?

Dane: V_p, V_k, p_z, S

Szukane: F

Równanie stanu gazu doskonałego $\frac{pV}{T} = nR$

p - ciśnienie, V - objętość, T – temperatura,

n -liczba moli gazu

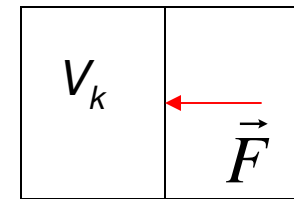
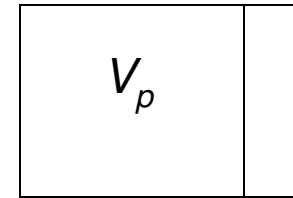
W trakcie analizowanego procesu masa gazu oraz temperatura gazu w cylindrze nie ulega zmianie, za to zmienia się objętość i ciśnienie gazu

Przed ruchem tłoka ciśnienie gazu jest równe ciśnieniu zewnętrznemu $p_p = p_z$

i zachodzi równość $\frac{p_z V_p}{T} = nR$

Po ruchu tłoka objętość gazu maleje do V_k i ciśnienie rośnie do nieznannej wartości p_k

i zachodzi równość $\frac{p_k V_k}{T} = nR$

$$\frac{p_z V_p}{T} = nR \Rightarrow p_z V_p = nRT$$

$$\frac{p_k V_k}{T} = nR \Rightarrow p_k V_k = nRT$$

$$p_z V_p = p_k V_k \Rightarrow p_k = \frac{p_z V_p}{V_k}$$

Przemiana izotermiczna

Przyrost ciśnienia podczas ruchu tłoka

$$\Delta p = p_k - p_p = \left(\frac{V_p}{V_k} - 1 \right) p_z = \frac{V_p - V_k}{V_k} p_z$$

Wzrost ciśnienia gazu wywołuje wzrost siły parcia gazu na tłok

$$\Delta F = (p_k - p_z) S = \frac{V_p - V_k}{V_k} p_z S$$

Żeby tłok się nie poruszał trzeba do tłoka przyłożyć dodatkową zewnętrzną siłę o tej wartości.